

Werkt het door?

Onderzoek naar de doorwerking van aanbevelingen van de Rekenkamercommissie Boxtel

Rekenkamercommissie Boxtel
September 2015

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	3
2. VRAAGSTELLING EN AANPAK	4
3. OORDEEL OVER DE AANBEVELINGEN EN HET ONDERZOEKSPROCES	5
4. INSTEMMING MET EN UITVOERING VAN DE AANBEVELINGEN	7
5. BEWAKING EN TERUGKOPPELING VAN DE AANBEVELINGEN	11
6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	12
7. REACTIE COLLEGE	14
8. NAWOORD	16
BIJLAGE : OVERZICHT GEINTERVIEWDE PERSONEN	17

1 INLEIDING

Onderzoeken van de Rekenkamercommissie (RKC) zijn bedoeld om verbeteringen in het functioneren en besturen van de gemeente te realiseren. Daar zijn de aanbevelingen van de RKC onderzoeken op gericht. Het is goed eens na te gaan of, op welke wijze en in welke mate de aanbevelingen van de RKC deze beoogde doorwerking ook daadwerkelijk hebben.

Met dat doel voor ogen speurt de RKC - ook in dit onderzoek - naar verbetertips voor de verschillende spelers binnen de gemeente: raad, college, de ambtelijke organisatie alsook voor de RKC zelf.

2 VRAAGSTELLING EN AANPAK

Vraagstelling

In het onderzoek is de volgende centrale vraagstelling geformuleerd:

Hoe is binnen de gemeente omgegaan met de aanbevelingen uit de tot nu toe door de RKC uitgebrachte onderzoeken en hebben die geleid tot verbeteringen in het gemeentelijk beleid en de uitvoering daarvan?

De centrale vraagstelling wordt aan de hand van de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Hoe worden de aanbevelingen beoordeeld? Zijn deze voldoende realistisch en concreet geformuleerd en duidelijk genoeg geadresseerd?
- In welke mate zijn de aanbevelingen van de RKC door de gemeenteraad overgenomen en wordt daarbij richting gegeven aan de wijze van implementatie van de aanbevelingen?
- In welke mate en op welke wijze is er daadwerkelijk uitvoering gegeven aan de aanbevelingen? Is hierbij sprake van een structurele inbedding in de organisatie, werkwijzen of procedures, zodat het verbetereffect blijvend van karakter is?
- Hoe verloopt het proces na het besluit over de aanbevelingen? Is daarbij sprake van een herkenbare en goed afgestemde werkwijze en is voor de RKC, raad, college van B&W en ambtelijke organisatie duidelijk wat hun rol is? En wordt daarnaar ook gehandeld?
- Op welke wijze vindt de bewaking op en informatieverstrekking over de uitvoering van de aanbevelingen plaats?

Bij de uitvoering van dit onderzoek worden de onderzoeken uit de laatste vier jaar betrokken. Het gaat hierbij om de aanbevelingen uit de navolgende onderzoeken:

- Interactie tussen raad en college (2014)
- Dommel door Boxtel (2013)
- Bestuurlijk handelen bij maatschappelijke controverses (2013)
- Grote projecten (2012)
- Lokale Agenda (2012)
- Integraal huisvestingsplan scholen (2011)

Het onderzoek naar 'meer sturing in de regionale samenwerking' (2014/2015) wordt in dit onderzoek niet meegenomen, gelet op de recente besluitvorming over dit onderzoek.

Aanpak

De beantwoording van de onderzoeksvragen heeft via meerdere lijnen en bronnen plaatsgevonden:

- een analyse van de betreffende documenten en (audio)verslagen rondom de behandeling van de onderzoeksrapporten;
- een inventarisatie in de ambtelijke organisatie over de aanbevelingen en de stand van zaken daarvan;
- interviews ter aanvulling en verdieping.

Begonnen is met de documentenanalyse. Mede aan de hand hiervan is een inventarisatieformulier opgesteld, dat uitgezet is onder ambtelijke contactpersonen voor het betreffend onderzoek. Vervolgens zijn interviews gehouden met de betreffende contactpersonen. Voorts zijn er gesprekken gevoerd met de voorzitter van de raad en met de griffier.

Op basis van de op deze wijze verkregen informatie is de rapportage opgesteld.

Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode april t/m augustus 2015. Vervolgens is de formele behandelingsprocedure gestart.

3 OORDEEL OVER DE AANBEVELINGEN EN HET ONDERZOEKSPROCES

Het is belangrijk om het oordeel van betrokkenen te kennen waar het gaat om de kwaliteit van de aanbevelingen. Het oordeel van de raadsleden komt vaak al tot uitdrukking bij de behandeling van de onderzoeksrapportages in de raadsbijeenkomsten. Daarnaast is het goed inzicht te hebben in het oordeel van degenen, die daadwerkelijk met de aanbevelingen aan de slag moeten; bijvoorbeeld in de voorbereiding of uitvoering van beleid. Daarom zijn de contactpersonen voor de verschillende onderzoeken benaderd met de vraag of de aanbevelingen voldoende concreet en realistisch zijn en of ze duidelijk genoeg zijn geadresseerd.

Bij de behandeling van de onderzoeken in de raad blijkt dat de raad over het algemeen goed uit de voeten kan met de aanbevelingen, zoals blijkt uit de audioverslagen van de vergaderingen. Wel wordt bij het onderzoek over de Lokale Agenda gesteld dat gewaakt moet worden voor een te zware formele procedure voor de aanvraag en de verantwoording van de subsidie. Dit geldt vooral omdat het gaat om relatief kleine bedragen, vrijwilligerswerk en omdat de activiteiten passen binnen het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid.

In onderstaande tabel wordt de beoordeling van de aanbevelingen door de betreffende gemeentelijke contactpersonen weergegeven. Per onderzoek is het aantal aanbevelingen opgenomen en of de aanbevelingen als concreet en realistisch worden beoordeeld en of ze duidelijk geadresseerd zijn.

Onderzoeken	Totaal	Concreet		Realistisch		Adressering	
Huisvestingsplan scholen	4	3	75%	3	75%	4	100%
Lokale Agenda	8	8	100%	4	50%	8	100%
Grote projecten	5	4	80%	3	60%	5	100%
Maatschap. controverses	5	5	100%	5	100%	5	100%
Dommel door Boxtel	9	8	89%	9	100%	6	67%
Interactie raad college	6	5	83%	5	83%	4	67%
Totaal	37	33	89%	29	78%	32	86%

Als algemene conclusie kan worden gesteld dat de aanbevelingen voldoende concreet en realistisch zijn geformuleerd en ook voldoende zijn geadresseerd.

Kijkend naar de verschillende onderzoeken kan daarop de volgende toelichting worden gegeven.

Huisvestingsplan scholen

De kanttekeningen bij het realiteitsgehalte van de aanbevelingen hebben betrekking op de praktische uitvoerbaarheid. Zo wordt erop gewezen dat het werken met alternatieve scenario's tijdens het opstellen van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2012-2015, zoals in de aanbevelingen van het RKC onderzoek verwoord, weinig realistisch was omdat door eerdere besluitvormingen al heel veel vast lag. De beleidsmatige speelruimte was daardoor al heel sterk ingeperkt.

In relatie met het realiteitsgehalte van de aanbevelingen wordt ook gesteld dat de ouderparticipatie via de schoolbesturen vorm krijgt en niet rechtstreeks via de gemeente.

Lokale Agenda

Aan de aanbevelingen uit het onderzoek Lokale Agenda wordt een lagere score op het realiteitsgehalte toegekend. Dit hangt samen met het feit dat uitvoering van sommige aanbevelingen een te zware administratieve last op een kleine organisatie als Lokale Agenda zou leggen. Daarbij is het beter ruimte te geven en met een lichte toetsing achteraf te volstaan, zo wordt in de interviews opgemerkt.

Grote projecten

De wat lagere score op het realiteitsgehalte van de aanbevelingen wordt ingegeven doordat de aanbeveling te vaag is geformuleerd dan wel op de schaal van Boxtel moeilijk uitvoerbaar is.

Maatschappelijke controverses

Alle aanbevelingen worden gekwalificeerd als concreet, realistisch en duidelijk geadresseerd.

Dommel door Boxtel

De adressering van enkele aanbevelingen is te algemeen. Daarbij is dan onvoldoende duidelijk gemaakt wie de actie voor de uitvoering van de aanbeveling moet maken.

Interactie raad en college

Wat betreft de adressering van de aanbevelingen wordt erop gewezen dat soms duidelijker aangegeven kan worden wie voor welke aanbevelingen en acties primair verantwoordelijk is.

Wat betreft het onderzoeksproces zijn vanuit de raadsleden en ambtelijke organisatie bij de uitvoering van de onderzoeken alsook na afloop van het onderzoek en bij de gesprekken, in het kader van dit onderzoek een aantal signalen afgegeven.

Geconstateerd wordt daarbij dat interviews met raadsleden worden gewaardeerd: het geeft de raadsleden de mogelijkheid vroeg hun inbreng te leveren en biedt soms ook een goede gelegenheid voor reflectie op de onderwerpen. Op die manier komt de RKC en het werk van de RKC letterlijk en figuurlijk dichterbij. Het draagvlak voor het onderzoek is daarmee gediend.

Dit gebeurt ook door de interactieve sessies, die gehouden zijn bij de onderzoeken 'maatschappelijke controverses' en 'interactie raad en college'. Dergelijke sessies dragen bij aan een goede duiding van het onderwerp en de verkenning van oplossingsrichtingen. De focus is daarbij dan sterk gericht op een open inhoudelijke benadering in een veilige context, waarbij de politisering van het onderwerp achterwege blijft.

4 INSTEMMING MET EN UITVOERING VAN DE AANBEVELINGEN

In onderstaande tabel wordt aangegeven in welke mate de aanbevelingen uit de RKC onderzoeken zijn overgenomen door de raad en ook daadwerkelijk zijn opgevolgd.

Daarna volgen per onderzoek de bijzonderheden rondom de opvolging van de aanbevelingen. Soms heeft de uitvoering van een aanbeveling een andere opvolging gekregen dan in strikte zin door de RKC bedoeld was, maar dat kan ook goed of zelfs beter zijn; bijvoorbeeld omdat slim werk met werk is gemaakt of omdat veranderingen in de loop der tijd een andere richting wenselijk hebben gemaakt. Waar dat aan de orde is, lichten we dat toe.

Onderzoeken	Totaal	Overgenomen	Opgevolgd
Huisvestingsplan scholen	4	100%	2 van de 4
Lokale Agenda	8	100%	7 van de 8
Grote projecten	5	100%	4 van de 5
Maatschap. controverses	5	100%	4 van de 5
Dommel door Boxtel	9	100%	8 van de 9
Interactie raad college	6	100%	5 van de 6

Bovenstaand overzicht maakt duidelijk dat de raad alle aanbevelingen uit de onderzoeken heeft overgenomen.

Een groot deel van de aanbevelingen (81%) zijn ook opgevolgd en hebben op een of andere manier doorwerking gekregen.

4.1 Huisvestingsplan scholen

Dit onderzoek is vastgesteld in de gemeenteraad van 28 juni 2011.

Alle vier de aanbevelingen zijn overgenomen, maar de opvolging ervan heeft niet helemaal plaatsgevonden zoals bedoeld in het rapport.

- De aanbevelingen zijn meegenomen en verwerkt in het Integraal Huisvestingsplan Boxtel 2012-2015 dat door de gemeenteraad in november 2011 is vastgesteld. In april 2013 is indachtig de aanbevelingen een gewijzigd IHP ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.
- De informatievoorziening aan de raad is in de ogen van de geïnterviewden verbeterd door een kernachtige, summiere verantwoording in het programmajaarverslag van de gemeente en in 2014 is er zowel een memo als een raadsinformatiebrief verschenen over onderwijshuisvesting.
- Er wordt op dit moment een strategische visie op onderwijshuisvesting 2016-2020 opgesteld. Hier liggen kansen voor de raad om indachtig de aanbevelingen aan de voorkant te sturen en om verschillende scenario's en oplossingsrichtingen te vragen.
- Daarnaast is in de aanbevelingen genoemd om input voor de strategische visie niet alleen bij de gemeenteraad op te halen maar ook bij andere relevante partijen zoals wijkraden, woningcorporaties en gemeentebesturen op de terreinen van verkeer, welzijn en ruimtelijke ordening. Uit het interview hierover blijkt dat de nieuwe visie met name in de kring rondom de scholen wordt besproken met ouders, oudervertegenwoordigers en besturen.

4.2 Lokale Agenda 21

Dit onderzoek is vastgesteld in de gemeenteraad van 22 mei 2012.

De raad heeft kennis genomen van de brief van de rekenkamercommissie over de Lokale Agenda 21 en heeft het college opdracht gegeven de aanbevelingen uit te voeren. Daarnaast heeft de raad het college de opdracht gegeven om in juni 2013 de stand van

zaken met betrekking tot de aanbevelingen te rapporteren aan de commissie Bestuurlijke Zaken. Dit document heeft de RKC niet aangetroffen.

- Nagenoeg alle aanbevelingen zijn opgepakt en uitgevoerd. Jaarlijks worden een projectenplan, begroting en jaarverslag ingediend door LA21. De informatieverstrekking in begroting en jaarrekening hierover is specifiek, waardoor er inzicht is in de uitgevoerde werkzaamheden en de daarbij gemaakte kosten.
- De uitwerking van de aanbeveling aan het college om een heldere doelstelling voor Lokale Agenda 21 te formuleren ontleend aan de nota Duurzame Ontwikkeling Boxtel, heeft het college bij Lokale Agenda 21 zelf neergelegd. De doelstelling van LA21 is aangescherpt.
- Het college heeft ervoor gekozen om met de opvolging van een aantal aanbevelingen pragmatisch om te gaan; lichter en minder formeel. De RKC kan zich goed vinden in die benadering. De gemeente geeft burgerinitiatieven namelijk steeds meer ruimte en laat zelf meer los. LA21 is ook te beschouwen als een vorm van een burgerinitiatief.

4.3 Grote projecten

Dit onderzoek is vastgesteld in de gemeenteraad 22 mei 2012.

De raad heeft kennis genomen van het rapport en heeft de aanbevelingen overgenomen. Daarnaast heeft de raad het college de opdracht gegeven de aanbevelingen uit te voeren. Tevens heeft de raad het college opdracht gegeven in juni 2013 de stand van zaken met betrekking tot de aanbevelingen te rapporteren aan de commissie Bestuurlijke Zaken. Dat is gebeurd op 27 augustus 2013 bij vaststelling van de gewijzigde Leidraad Projectmatig Werken.

- De Leidraad Projectmatig Werken is in 2013 aangepast op basis van de aanbevelingen van dit onderzoek. Als een van de zeven gouden regels is opgenomen dat afwijkingen en hun gevolgen expliciet in beeld worden gebracht en als beslispunten voorgelegd moeten worden aan college, commissie of raad. Voorts is opgenomen wanneer er bestuurlijke terugkoppeling dient plaats te vinden. De Leidraad is door de raad vastgesteld.
- In de aanbevelingen is aangegeven dat actief toegezien zou moeten worden op naleving hiervan. In de interviews is aangegeven dat hier beperkt op gestuurd wordt en dat de wijze, waarop de organisatie met de leidraad omgaat, verschillende invullingen laat zien.
- De evaluatie van een project is in de leidraad geborgd maar heeft in de praktijk voor een A-project nog niet plaatsgevonden omdat in de afgelopen periode volgens de geïnterviewde geen afronding van een A-project heeft plaatsgevonden. Tevens stelt de RKC vast dat er geen overzicht met A-projecten beschikbaar is.
- De interne controlemaatregelen zijn aangescherpt doordat college en presidium toetsen of risico's voldoende in beeld zijn en of ze zijn afgedekt door beheermaatregelen. Begrotingen en wijzigingen worden getoetst door de concerncontroller, onafhankelijk van het afdelingsadvies.

4.4. Maatschappelijke controverses

Dit onderzoek is vastgesteld in de gemeenteraad van 27 augustus 2013.

De aanbevelingen zijn overgenomen en positief ontvangen. Aangegeven is dat het onderzoek veel inzicht geeft hoe in de toekomst om te gaan met controversiële dossiers. Ook bestaat waardering voor de wijze, waarop het onderzoek tot stand gekomen is (met een werkbijeenkomst van vertegenwoordigers van raad, college en ambtelijke organisatie).

- De eerste aanbeveling was gericht op het in een vroegtijdig stadium een inschatting maken van de controversegevoeligheid van een onderwerp. Het college vraagt sinds het rapport nadrukkelijker om een inschatting van de impact aan het ambtelijk apparaat. Het gebruik van een omgevingsscan speelt daarbij een prominente rol.

- In de interviews is aangegeven dat een ander controversieel dossier sinds Schaliegas het kV station is. Bij dat dossier zijn de aanbevelingen nog niet in de praktijk gebracht, wat ook te maken heeft met het gegeven dat dit traject reeds was gestart voorafgaand aan het uitbrengen van het RKC rapport over Schaliegas.
- De tweede aanbeveling richtte zich op het elkaar (laten) informeren voor de fase van besluitvorming. Via de beeldvormende bijeenkomsten van de raad is de raad in de gelegenheid om zich door elkaar en derden te laten informeren over een dossier. Dit is bijvoorbeeld bij 'gewone' grote dossiers als het Programma Hoogfrequent Spoor (PHS) en de centrumplannen uitdrukkelijk toegepast.
- Dossiers worden vooraf beter voorgesproken met de griffie over de wijze van behandeling met de raad. Dat zien we onder andere terug bij de centrumvisie, parkeren centrum en PHS. Met de beeldvormende bijeenkomsten worden de raadsleden ook eerder in het proces betrokken.
- Aanbeveling 3 "positiebepaling van de gemeente vindt plaats door in een zo vroeg mogelijk stadium in het proces de fundamentele discussie te voeren over waar de gemeente Boxtel wil staan en wat ze in een bepaald gebied of op een bepaald thema wil bereiken" is niet expliciet opgevolgd. Wel wordt aangegeven dat in deze lijn een aantal voorbeelden zijn uitgewerkt: rondom subsidiekeuzes en de beeldvormende bijeenkomst rondom de detailhandelsvisie.
- De vierde aanbeveling ging over de wijze van communiceren en het regie houden daarbij. Aangegeven wordt dat dit ten tijde van Schaliegas ook al in de praktijk werd gebracht. Er zijn frequent persgesprekken over allerlei onderwerpen en publicatie van collegebesluiten, schriftelijke vragen en raadsinformatiebrieven. De feedback vanuit de pers is positief over de transparantie en bereikbaarheid, zo wordt in de interviews gesteld.
- De laatste aanbeveling gaat over het eerder betrekken van de raad. Bij diverse grote onderwerpen heeft het college de raad sindsdien sneller betrokken. Voorbeelden daarvan zijn MIK, subsidiekeuzes en Wmo. Aangegeven wordt dat het soms lastig is om het vroeg betrekken van de raad te combineren met de openbaarheid van raadsvergaderingen. Sneller betrekken betekent dat er vaker vertrouwelijk geïnformeerd moet worden. Dat levert voor de raad regelmatig het dilemma op om te kiezen tussen transparantie en openbaarheid versus vertrouwelijkheid.

4.5 Dommel door Boxtel

Dit onderzoek is vastgesteld in de gemeenteraad van 17 december 2013.

Het rapport is met instemming ontvangen en de aanbevelingen zijn door de raad overgenomen. Expliciet wordt gewezen op de relevantie van het onderwerp voor toekomstige projecten, de helderheid en de leesbaarheid van het rapport.

- Aanbevolen is om het werken in coproducties voor te zetten. De geïnterviewde geeft aan dat de organisatie open staat voor coproducties en dat deze in aantal toenemen door burgerparticipatie.
- De aanbevelingen uit het rapport Dommel door Boxtel hebben niet geleid tot de aanpassing van de leidraad projectmatig werken terwijl de RKC hiertoe wel een nadrukkelijke oproep doet. Wel is sprake van projectverbeteringen door: verbeterde projectdefiniëringen, betere rolbeschrijvingen, meer heldere randvoorwaarden, beter stilstaan bij de risico's, e.d..
- Dommel door Boxtel is een langdurig project waardoor er ook langdurige stiltes vielen naar de raad. Het college is zich bewust van het belang van tussentijdse informatievoorziening wat zich vertaalt in het aantal toegenomen raadsinformatiebrieven.

4.6 Interactie raad en college

Dit onderzoek is vastgesteld in de gemeenteraad van 13 mei 2014.

Bij de behandeling van het onderzoek is door alle fracties positief gereageerd: onderzoek op het goede moment, aansprekende tips, duidelijk en goed leesbaar. Vanuit het college wordt aangegeven dat de aanbevelingen worden onderschreven en wordt toegezegd om in oktober 2014 met een eerste evaluatie te komen. Aanzienlijk later dan toegezegd,

namelijk in de raadsinformatiebrief van juni 2015, wordt daarop nader ingegaan. In deze raadsinformatiebrief wordt helder aangegeven of en hoe de aanbevelingen al dan niet zijn opgepakt.

- Wat betreft de aanbeveling over de spelregels blijkt dat deze afspraken zijn vastgesteld in een nieuw Reglement van Orde en dat deze afspraken periodiek worden geëvalueerd in het presidium en de agendacommissie. Ook wordt gesteld dat er door de griffie en ambtelijke organisatie meer afstemming plaatsvindt over de verwachtingen van raad en college.
- Een van de aanbevelingen betrof het sturen op hoofdlijnen door de raad. Aangegeven wordt dat de strategische visie daarbij als richtinggevend document expliciet wordt gebruikt. Hierdoor is er minder ad-hoc beleid, er wordt meer gerefereerd en aangesloten bij de strategische visie en er wordt nadrukkelijk gewerkt met de vier waarden uit het collegeakkoord. De speerpunten uit de visie worden doorvertaald in de programmabegroting. Voorts wordt aangegeven dat de Lange Termijn Agenda is gerealiseerd. Deze agenda wordt periodiek besproken door de griffier en de gemeentesecretaris.
- In het verlengde hiervan is erop gewezen dat de raad zelf meer stuurt op de kwaliteit van de programmabegroting door het inrichten van een raadswerkgroep die zich bezig houdt met de nieuwe programmabegroting. Hierover is een brief met aanbevelingen gezonden aan het college. Deze aanbevelingen zijn begin 2015 in het presidium besproken in bijzijn van de wethouder en de gemeentesecretaris. Boxtel en Sint Michielsgestel trekken in dit begrotingstraject samen op omdat er een gezamenlijke begroting moet komen voor de ambtelijke organisatie. Hiervoor is recent een werkgroep gestart met (raads)leden uit beide gemeenten.
- Het samenspel tussen raad en college is duidelijk in beweging en er worden echt verbeteringen gerealiseerd: de succesvolle invoering van de BOB-structuur, het college betreft de raad vaker en eerder bij nieuwe ontwikkelingen. De verhouding tussen raad en college wordt informeler, het wij-gevoel groeit. De informatiemarkt rondom de kadernotitie (met deelname van raadsleden, college en ambtenaren) is hier een voorbeeld van. De informatievoorziening aan de raad is verbeterd, er zijn meer raadsinformatiebrieven gemaakt. De bespreking van de kadernota is verplaatst van juni naar april wat de raad de mogelijkheid geeft om meer aan de voorkant te sturen. Voor het invoeren van startnotities of bestuursopdrachten is weinig animo.
- Een van de aanbevelingen geeft aan de externe oriëntatie te versterken. Hierin zijn belangrijke stappen gezet. Burgers en organisaties worden vroegtijdiger betrokken bij de beleidsvorming; een voorbeeld hiervan is de besluitvorming over het centrum. Met de beeldvormende bijeenkomsten en het informeren van de raad over lopende trajecten van burgerparticipatie wordt de externe oriëntatie verbeterd. De nieuwe opzet van de nieuwjaarsbijeenkomst in 2014 en de 'Boxteldag' in 2015 zijn ook goede voorbeelden van een versterkte externe oriëntatie.
- Wat betreft het verbeteren van de kwaliteit van de raadsvoorstellen is de format, zoals aanbevolen aangepast. De inhoud van de raadsvoorstellen vraagt nog wel uitdrukkelijk aandacht. Het gaat hierbij om een goede bewaking op de juiste inhoud van raadsvoorstellen, de beleidsmatige context van het voorstel en het voorkomen van teveel details in het voorstel. Sinds juli 2015 is overigens iemand uitdrukkelijk belast om de kwaliteit van de raadsvoorstellen in deze zin te bewaken en te verbeteren.

5 BEWAKING EN TERUGKOPPELING VAN DE AANBEVELINGEN

De RKC stimuleert in de afgelopen jaren de bewaking van het uitvoeringsproces door steeds een aanbeveling op te nemen in de sfeer van: binnen tijd x bericht het college aan de raad op welke wijze de uitvoering van de aanbevelingen worden dan wel zijn opgepakt.

Zoals in het hoofdstuk 4 is gebleken wordt daaraan niet steeds op de afgesproken wijze uitvoering gegeven. Aanbevelingen lopen daarmee soms weg.

Daarmee dient zich de vraag aan wie zich verantwoordelijk voelt voor de bewaking van deze aanbevelingen en voor de daadwerkelijke bewaking zorgt?

Geconstateerd wordt dat over de bewaking van deze aanbevelingen bij de betrokkenen geen duidelijk beeld bestaat. Er zijn ook geen afspraken gemaakt wie zorg moet dragen voor de bewaking van de RKC aanbevelingen. Zo wordt in een van de interviews gesteld: 'De aanbevelingen van de RKC worden na vaststelling door de raad niet systematische bewaakt. Er is geen echte probleemeigenaar. Zaken worden informeel opgepakt, met het risico dat de aanbevelingen uit beeld verdwijnen. Er zijn ook geen formele afspraken over de uitvoering van de aanbevelingen. Het is sterk afhankelijk van wat personen er mee doen. Ambtenaren en wethouders gaan daar verschillend mee om. Het is sterk persoonsafhankelijk.'

Sinds kort worden de aanbevelingen met de bijbehorende termijnen opgenomen in de Lange Termijn Agenda (LTA) van de raad. Daarmee is in principe een goed instrument aanwezig voor de bewaking van de aanbevelingen en de benodigde vervolgacties. De werking van dit instrument is echter nog onvolkomen. Zo worden bij overschrijding van termijnen bijvoorbeeld geen acties ondernomen. Of hier de griffier of de gemeentesecretaris verantwoordelijk voor zijn is niet steeds duidelijk. Er bestaat ook geen gemeenschappelijk beeld hierover bij de betrokkenen.

Daarnaast is het een mogelijkheid dat de RKC zelf nagaat op welke wijze de uitvoering van de aanbevelingen vorm krijgt.

Dit kan op twee manieren:

- door een vierjaarlijks nazorg onderzoek, zoals dit onderzoek;
- door bij het college jaarlijks de stand van zaken rondom de uitvoering op te vragen en daarvan verslag doen in het jaarverslag van de RKC.

Met het ontbreken van een scherpe bewaking is er ook geen sprake van een systematische terugkoppeling naar de raad over de uitvoering van de aanbevelingen.

Noch vanuit het college en ambtelijke organisatie, noch vanuit de griffie.

Ook vanuit de raad zelf komen geen signalen of vragen over de voortgang van maatregelen naar aanleiding van de RKC onderzoeken. Na de vaak gemaakte complimenten bij de behandeling van de RKC onderzoeken loopt de doorwerking van de onderzoeken daarmee risico's.

6 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In de titel van dit rapport is de vraag gesteld: 'werkt het door?'

De RKC constateert dat deze vraag positief kan worden beantwoord. De onderzoeken van de RKC komen door en werken door: bij de raad is er draagvlak voor, in grote mate vindt er opvolging plaats en worden de aanbevelingen omgezet in het gemeentelijk handelen.

De RKC is blij met deze hoofdconclusie.

Dat laat onverlet dat de RKC nog enkele verbeterpunten ziet om het rendement van RKC onderzoeken nog groter te maken. Deze verbeterpunten zitten vooral in een scherpere sturing op de uitvoering van de aanbevelingen, na vaststelling door de raad, en in de bewaking van de uitvoering.

Onderstaand wordt daarop meer specifiek ingegaan. Ook is daarbij aangegeven voor wie de aanbevelingen primair bedoeld zijn.

Conclusies over de aanbevelingen en het onderzoeksproces

- De aanbevelingen uit de onderzoeken van de RKC worden in het algemeen voldoende concreet (89%) en realistisch (78%) genoemd. Ook de zijn de aanbevelingen in grote meerderheid voldoende duidelijk geadresseerd (86%).
- Het betrekken van raadsleden in het onderzoeksproces wordt op prijs gesteld. Het draagt bij aan een goede landing van de aanbevelingen uit het onderzoek en het draagvlak voor de onderzoeksresultaten.

Aanbeveling

1

RKC: blijf – ter bevordering van het draagvlak en de doorwerking - raadsleden en andere spelers betrekken tijdens de uitvoering van onderzoeken.

Conclusies over het overnemen van de aanbevelingen en de uitvoering ervan

- De aanbevelingen uit de onderzoeken van de RKC zijn door de raad allemaal overgenomen. Het college is overwegend positief, maar reageert veelal in algemene zin. Vaak wordt er niet aangegeven hoe met de aanbevelingen wordt omgegaan en op welke wijze ze worden opgepakt.
- De opvolging van de aanbevelingen van rekenkamerrapporten kan ook als positief worden gekwalificeerd: 81% van de aanbevelingen heeft op een of andere manier doorwerking gekregen. Sommige aanbevelingen zijn niet of anders opgevolgd omdat veranderingen en nieuwe ontwikkelingen daar aanleiding toe gaven. De beleidsmatige of maatschappelijke context gaf daartoe soms ook aanleiding.
- Het niet opvolgen van aanbevelingen heeft te maken met het feit dat binnen de gemeente niet steeds duidelijk is wie verantwoordelijk is voor de uitvoering van de aanbevelingen en wie welke aanbevelingen moet oppakken. Daarop vindt ook geen actieve sturing plaats.

Aanbevelingen

2

College: Maak meer expliciet hoe de aanbevelingen worden opgepakt en hoe de uitvoering daarvan vorm krijgt.

3

Ambtelijke organisatie en griffie: maak duidelijk wie verantwoordelijk is om de uitvoering van de aanbevelingen ter hand te nemen.

Conclusies over de bewaking van de aanbevelingen en de terugkoppeling hiervan

- Er vindt geen systematische bewaking plaats van de uitvoering van de aanbevelingen. Er is bij betrokkenen ook geen duidelijkheid wie hiervoor verantwoordelijk is. De doorwerking van de aanbevelingen loopt hiermee risico.
- De Lange Termijn Agenda van de raad biedt vormt een goed instrument voor de bewaking van de RKC aanbevelingen. Aanvullend daarop kan de stand van zaken opgenomen worden in het jaarverslag van de RKC.
- Er vindt geen systematische terugkoppeling plaats over de stand van zaken over de uitvoering van de aanbevelingen uit de RKC onderzoeken. Ook de raad zelf informeert hier niet naar, nadat de onderzoeken in de raad zijn behandeld.

Aanbevelingen

4

Griffie en ambtelijke organisatie: maak afspraken over de rolverdeling bij de bewaking van de RKC aanbevelingen.

5

Agendacommissie: gebruik de Lange Termijn Agenda als instrument voor bewaking. Borg eveneens in de Lange Termijn Agenda dat er na een jaar een stand van zaken wordt gerapporteerd aan de raad. Geef de agendacommissie, ondersteund door de griffie, hierbij een rol om dit vast te leggen en te bewaken.

6

Raad: geef aan op welke wijze de monitoring van de uitvoering van RKC aanbevelingen vorm moet krijgen: in het jaarverslag van de RKC en/of in een vierjaarlijks nazorg onderzoek door de RKC.

7 REACTIE COLLEGE

Rekenkamercommissie
tav de heer J. van den Heuvel
Postbus 10.000
5280 DA BOXTEL

Uw datum / kenmerk:

Registratiedatum: 14/08/2015

Ons kenmerk:

Datum: 14/08/2015

Burgerservice nummer:

Behandeld door: Mark Schagen van Leeuwen

Telefoonnummer: (0411) 65 53 04

Aantal bijlagen: Geen

Verzenddatum:

Onderwerp: concept rapport 'doorwerking aanbevelingen van het RKC

Geachte heer Van den Heuvel,

Wij danken u voor de mogelijkheid om te reageren op het rapport van de Rekenkamercommissie (RKC) over het onderzoek naar de doorwerking van de aanbevelingen van de RKC Boxtel.

Het onderzoek en de rapportage zelf.

De door u ingenomen vraagstelling en aanpak van het onderzoek onderschrijven wij. Feitelijke onjuistheden hebben wij niet aangetroffen.

Inhoudelijk reactie.

Wij delen uw aanbevelingen. Hieronder geven wij per aanbeveling aan wat wij daar mee gaan doen:

- Aanbevelingen 1 en 2: *'Blijf, ter bevordering van het draagvlak en de doorwerking, raadsleden en andere spelers betrekken tijdens de uitvoering van onderzoeken' en 'maak meer expliciet hoe de aanbevelingen worden opgepakt en hoe de uitvoering vorm krijgt'.*
Om de overgenomen aanbevelingen van de RKC in te voeren, te bewaken en te borgen, zullen de uitkomsten van de RKC-onderzoeken structureel deel uit gaan maken van het werk van de 'kwaliteitsmedewerker bestuur'. Hij zal namens de gemeentesecretaris zorg dragen voor het uitzetten van de aanbevelingen, de voortgang en de resultaten.
- Aanbeveling 3: *'ambtelijke organisatie en griffie: maak duidelijk wie verantwoordelijk is om de uitvoering van de aanbevelingen ter hand te nemen'.*
Zie het antwoord bij 1 en 2, waarbij het goed is te bepalen om eens per jaar terug te koppelen en dat in het jaarverslag van het RKC op te nemen.
- Aanbeveling 4: *'Griffie en ambtelijke organisatie, maak afspraken over de rolverdeling bij de bewaking van de aanbevelingen van het RKC'.*
Dat is uiteraard akkoord en vormt onderdeel van de antwoorden bij aanbevelingen 1, 2 en 3.
- Aanbeveling 5: *'agendacommissie, gebruik de Lange Termijn Agenda als instrument voor bewaking. Borg eveneens in de Lange Termijn Agenda dat na een jaar de stand van zaken wordt gerapporteerd. Geef de griffie hierbij een rol om dit vast te leggen en te bewaken'.*
Akkoord, met daarbij de opmerking dat de Lange Termijn Agenda een instrument is met een indicatieve planning en niet bedoeld is controle-instrument. Echter, als een planning goed wordt opgesteld, in goed overleg met de ambtelijke organisatie, dan moet het mogelijk zijn dat uitvoering volgens deze planning kan gebeuren.

- Aanbeveling 6: *'raad, geef aan op welke wijze de monitoring van de uitvoering van de aanbevelingen van het RKC vorm moet krijgen'*.
Hoewel dit aan de raad is, staat de mening van ons college vermeld bij aanbeveling 3.

Wij kijken met belangstelling uit naar de presentatie van uw rapportage in de raad.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Boxtel,

De secretaris,
drs. J.K. Fraanje

De burgemeester,
M. Buijs

8 NAWOORD

De rekenkamercommissie heeft kennis genomen van de reactie van het college op het onderzoeksrapport 'doorwerking aanbevelingen van het RKC'.

De rekenkamercommissie waardeert het dat concreet is aangegeven hoe met de aanbevelingen wordt omgegaan.

In de reactie van het college bij aanbeveling 6 (raad, geef aan op welke wijze de monitoring van de uitvoering van de aanbevelingen van het RKC vorm moeten krijgen) wordt verwezen naar aanbeveling 3. De rekenkamercommissie kan zich vinden in de suggestie om in het jaarverslag van de rekenkamercommissie de stand van zaken over de uitvoering van de aanbevelingen op te nemen. Daarmee ontstaat voor de raad jaarlijks een overzicht in welke mate de aanbevelingen zijn uitgevoerd en op welke wijze dit is gebeurd.

Tenslotte wil de rekenkamercommissie degenen, die een bijdrage hebben geleverd bij de uitvoering van het onderzoek, bedanken. Met name wordt hierbij gedacht aan de plezierige en constructieve medewerking aan de interviews met de betreffende contactambtenaren, de voorzitter van de raad en de griffier.

BIJLAGE : OVERZICHT GEINTERVIEWDE PERSONEN

Mark Buijs	Burgemeester
Jan Fraanje	Gemeentesecretaris
Bas Schel	Communicatieadviseur
Veerle van de Broek	Griffier
Werner vd Velden	Teamleider beleid
Gerard Schönfeld	Afdelingshoofd Maatschappelijke Ontwikkeling
Frits Fastenau	Afdelingshoofd openbare ruimte
Hein Hoppenbrouwers	Senior beleidsmedewerker groen/cultuurtechniek
Maria Snellen	Afdelingshoofd Ruimtelijke Ontwikkeling
Johan van de Biggelaar	Beleidsmedewerker duurzaamheid en klimaat